

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Iz proračunskega odseka.

Na Dunaju, 14. maja.

V današnji seji se je proračunski odsek bavil s postavkami glede carinskih uradov.

Posl. Klun je pri tej priliki omenil, da se je že l. 1892 finančnemu ministerstvu nasvetovalo, naj glavni carinski urad I. razreda v Ljubljani premeni v višji carinski urad II. razreda. Ta nasvet se je l. 1893. ponovil in prosilo se je tudi, naj se osobe pri tem uradu pomnoži. Ta pomnožitev za jednega oficijala in jednega praktikanta se je dovolila še julija meseca istega leta, ni se pa glavni carinski urad premenil v višji carinski urad.

In vendar bi bila ta prememba v vsakem oziru opravičena. Zakaj, dočim je v drugih, celo v manjših kronovinah po več carinskih uradov, je:

1. v Ljubljani jedini carinski urad na Kranjskem. Ta urad se mora torej baviti z vsakovrstnimi rečmi, četudi prihajajo v neveliki množini. Dela je mnogo in se od leta do leta množi, opravljati pa je morajo le nekateri uradniki.

2. Tudi letni dohodki pri tem uradu se čedalje bolj množe in znašajo že toliko, kakor dohodki vseh carinskih uradov na Koroškem, namreč — preračunano v srebrni denar — 150.000 gld. do 200.000 gld. na leto, dočim stane vsa režija komaj 7000 gld. To je razmerje, kakeršno se mej dohodki in troški najde le pri malokaterem uradu.

3. Tudi stališče urada in njegovih uradnikov opravičuje zahtevo, naj se glavni carinski urad premeni v višji carinski urad. Vsa oblastva in vsi uradi v Ljubljani so uvrščeni vsaj v VIII. činovni razred, tako poštni, davčni in plačilni urad, vodstvo kaznično itd., samo glavni carinski urad je še vedno uvrščen v IX. činovni razred, dasi se od njegovih uradnikov več zahteva, kakor od uradnikov navedenih, v VIII. čin. razred uvrščenih uradov. Za vzprejem v službo pri davčnih uradih zadošča, da je kdo zvršil štiri spodnje razrede kake srednje šole in naredil davčno preskušnjo, za vzprejem pri carinskem uradu pa mora izkazati, da je dovršil popolno srednjo šolo in prebil nižjo carinsko preskušnjo. Kadar pride v IX. činovni razred, se mora izkazati tudi z višjo carinsko skušnjo. Dočim pa ima vsak

pravni uradnik, ako je sposoben, upanje, da v dotični kronovini pride vsaj v VIII. činovni razred, je kariera carinskega uradnika z IX. činovnim razredom končana, zakaj jako težko je doseči, da se kdo ne po vrsti transferira v drugo deželo.

To je menda napotilo vlado, da je carinske urade v vseh kronovinah uvrstila vsaj v VIII. čin. razred, izvzemši urade na Kranjskem in na Koroškem, kjer je celo nekaj uradov II. vrste.

Iz rešila že omenjenega nasveta je razvidno, da finančno ministerstvo ni nasprotno premembi glavnega carinskega urada v kategorijo višjih uradov II. vrste. Tam se namreč čita, da se finančno ministerstvo za sedaj ni moglo odločiti za to premembo. Tudi pri raznih drugih prilikah se je pokazalo, da bi vlada bila pri volji izvršiti to povišanje carinskega urada v Ljubljani in drugih uradov ter od drž. zbora zahtevati dotičnih troškov, kateri bi za Ljubljano ne bili preveliki in bi znašali le 450 gld. več kakor sedaj. Ker pa se v proračun za leto 1895. ta prememba ni postavila, prosim vlado, naj glavni carinski urad v Ljubljani in nekatere carinske urade na Koroškem poviša v zmislu teh izvajanj in dotične troške postavi v proračun za leto 1896.

Malo število uradnikov (pet uradnikov in jeden praktikant) pri ljubljanskem carinskem uradu ne more biti povod, da bi se to povišanje odklonilo, tem manj, ker se od teh uradnikov glede znanja in službene instrukcije z ozirom na to, da je ta urad svoje vrste jedini v deželi, ker ima opraviti z vsem blagom, kar ga prihaja v deželo in ker imajo uradniki toliko več in težjega dela, dočim bi to povečalo zavednost njih dolžnostij in veselje za delo, ko bi videli, da se njih delovanje po zaslužnosti ceni in primerno plačuje.

Finančni minister dr. pl. P l e n e r je izjavil, da ni principiuelno nasprotnik izrečenih želj, da pa je treba prej preiskati razmere pri carinskem uradu v Ljubljani, predno se vlada za kaj odloči.

Katastrofa

Komis. pregledovanje poslopj.

Glasom komisijskih zapisnikov morajo se nadalje podreti: mestna hiša na Emonski cesti št. 19

(takoj); Frana Doberieta hiša v Kolezijskih ulicah št. 3; prvo nadstropje mestne hiše v Gradaških ulicah št. 22. Pregledovanje poslopj je z malimi izjemami že končano, treba pa je še ceniti škodo tam, kjer se to s početka ni zajedno s pregledovanjem poslopj storilo. Tudi to delo bode v nekaterih dneh dovršeno, tako da se bode početkom prihodnjega tedna mogla na temelju zapisnikov približno konstatovati po potresa na poslopjih našega mesta povzročena škoda.

Gimnazijsko poslopje.

Sodilo se je, da je staro gimnazijsko poslopje še dosti srečno prebilo potres, komisijonelni izvid pa je pokazal, da temu ni tako. Uradni list je danes priobčil ves komisijski zapisnik, iz katerega je razvidno, da se mora drugo nadstropje podreti in da je tudi ostali del poslopja tak, da ga bi kazalo porušiti.

Popravljanje hiš.

Z raznih stranij se nam poroča, da se nekateri hišni posestniki kar nič ne menijo za ukaze, katere so dobili glede poprave svojih poslopj. Nekaterim hišnim posestnikom se je naročilo, da morajo svoja poslopja ali popolnoma ali deloma podreti, a ti se za to nič ne menijo, ampak popravljajo kakor se jim zdi — najceneje. Ali bode v takih hišah varno stanovati, za to se ne menijo. Razpokani zidovi se zamažejo in stvar je pri kraju. Hišni posestniki, katerim je potres povzročil kaj škode, so gotovo milovanja vredni ali v zlic temu ne bo mogel mestni magistrat takega popravljanja dopustiti. Tehniško osovbe stavbenega urada ne zmaguje samo vsega dela in ne more popravljanja tako nadzirati, kakor bi bilo treba. Občinski svet je sicer sklenil, najeti še dva tehnika, a ker jih menda ni dobiti, bi morda kazalo, prositi dež. vlado, naj delegira nekaj državnih inženjerjev, da bodo prevzeli kontrolo poprav. Le če bo kontrola stroga in energična, se bo kaj doseglo. Hišnim posestnikom ni zameriti, če se skušajo obvarovati velikih troškov, a magistrat se mora v prvi vrsti ozirati na celoto.

Zgradba barak.

V teku včerajšnjega dne dovršenih je bilo zopet šest mestnih barak in sicer štiri na Poljanskem nasipu in dve na ledini blizu pernega mlina. V teh

Listek.

Povračilo.

(Povest V. P. Želichovske. Iz ruščine preložil J. Mandelj. (Dalje.)

Tako je bilo moje stanje tekom prvih dni dotlej, da sem se odpravil drugič na rečeno mesto.

Posle tega, kar se je z manoj zopet tam zgodilo, bilo je še hujše, še neznosnejše, ako je sploh še neznosnejše biti moglo.

V drugič odpravil sem se v ta les peš. Bilo je popoluoma svetlo. Navlašč sem šel po obedu, da bi za svita vse ogledal. Odločil sem se razprašati ob onem mestu, kogarkoli srečam, ali kmeta ali mimoidočega ali pastirja iz sosedne vasi... No, srečal nisem nikogar in nič posebnega nisem opazil, obhodivši vse v bližini stare košate jelke, katero sem si dobro zapomnil. — Ničesar! — A vendar nisem mogel oditi. Pričakoval sem nekaj... Kaj? — Razume se, da tega opredeliti nisem mogel; še manj pa sem se mogel ločiti od tega očaranega mesta.

Sel sem pod jelko. Naslonil se s hrptom ob njeno raskavo deblo ter gledal po preséki lesa na goro, kjer se je slikovito dvigal Nenaradovski dom,

— moj dom, — nehote raduje se njega in tako jedin premišljeval ono nerešeno vprašanje: Kaj je prav za prav bilo? Kakšen je konec? Kaj naj sedaj storim?

Noč bila je čudovito jasna in svetila je luna. Kakor črna mreža prepregale so veje to jasno nebo. Vse je zadremalo in zaspalo v mirni tišini te prozračne noči. — — — Zadremal sem i jaz. — — — Osovito sicer tega nisem čutil, ali poslej menil sem, da sem spal. — — — Da, da, spal sem. Kaj drugega bi se bilo z manoj zgoditi moglo. Sedaj po preteku jednega tedna, ko mi je srce tako strašno hladno in mirno, zdi se mi sicer, kakor da nisem takrat spal. — — — Toda ne! Spal sem — — — gotovo sem spal in v spanji videl sem dvoje ljudij — — — dve posamezni osebi, iz katerih jedna jaz obični Aleksej Radomskij spim krepko, prislonivši se k deblu; a drugo lice, mlad, povsem mlad človek, lep, poln življenja, čegar oči so v jedno mer uprte v mene.

Pogled njegovih očij prodril mi je v samo dušo in govoril mi je prepričevalno ter ob jednem strogo, kakor da ima oblast čez mene.

Tebe to moti, ker je nas dvoje! Pojmi in pokori se meni — sebi istinitemu, kajti jaz sem sedaj

silnejši, kakor prejšnji ti. Nas bilo je vsegar dvoje, ali meso in kri ste dosihmal v tebi preobladavale. Sedaj pak sem se jaz — tvoj starejši duševni dvojnik — prebudil in prejšnja oseba in postava zljila se je v mene... Nastal je čas dejstvanja — čas izpolniti zakon povračila! — — — Ne bori se brezuspešno z neizbežno usodo: piši istino! — — — Utisni si dvakrat v spomin, kar je bilo, — — — da bode spomin in kes nad grehom ne v kazen in ne v pogibelj grešivšim, ampak v poslednjo poskušnjo radi odpuščenja njih pregrehe.

To mi je bilo rečeno in to sem si zapomnil od besede do besede.

Pomnim tudi, da sem se silil vprašati tega svojega dvojnika, kdo je on? Odkod se je tako hitro vzel? — — — Ali ni besedice nisem spregovoriti mogel...

Spregovoriti nisem mogel, a vendar sem v poslednji hip, predno sem se vzbudil, razumel njegov odgovor. Ne z glasom dal mi je znanje o svojem odgovoru, ampak on mi ga je vnosil, sugeroval, — on je vliel odgovor v moj mozeg, zlivaje se z manoj v jedno osebo in razumel sem ga v to sekundo, ko sem odprl oči. — — — O to je bil strašen trenutek! Spoznanje njegovega odgovora bilo je tako

barakah je prostora za približno 200 oseb. Večjim delom so tudi te barake že zasedene, ker premnoge deložirane ztranke čakajo, da se jim v istih prostor odkaze. Nekateri, posebno stareji ljudje, se seveda težje ločijo od dosedanjih svojih bivališč, če tudi so nevarna in popolnoma razdejana. Tako morala se je danes neka stara ženica uradno takoj spraviti iz mestne hiše na Emonski cesti št. 19., katera je tako močno poškodovana, da se iz varnostnih ozirov mora takoj podreti. Ženica pa se je obotavljala zapustiti to nevarno bivališče, češ, „pustite me, saj sem že dosti dolgo na svetu“. V par dneh mogoče bode zopet nekoliko barak izročiti deložiranim strankam v porabo; ozirati se bode pač moralo v prvi vrsti na one, ki se nahajajo v raznih šotorih in ki vsled deževnega vremena silno trpe. Tudi število privatnih barak se hitro množi ter je permanentni odsek občinskega sveta v sinočni seji zopet mnogim zasebnikom dovolil zgradbo lastnih barak na mestnem svetu. V izvrševanje trgovine, odnosno obrta, dovolila se je nadalje zgradba lastne barake: trgovki Rozi Podkrajšek v „Zvezdi“, prodajalki čevljev Ani Šterle v šolskem drevoredu branjevki Mariji Lavrič in gostilničarici Mariji Sedej pa ob Latermanovem drevoredu. Dve veliki baraki za pohoštvo sta pod streho ter se bodeta v kratkem lahko izročili svojemu namenu. Vodstvo pri zgradbah barak prevzel je po odhodu pijonirjev višji inženier gospod Stradal.

Darila.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Mestna občina Budimpešta 1000 gld.; gospod Vaso Petričič, veletržec in predsednik mestne hranilnice v Ljubljani, kot tretjo zbirko 643 gld. 10 kr.; okrajni odbor v Neveklovu na Češkem 50 gld.; uredništvo časopisa „Neues Wiener Tagblatt“ nadaljnjo zbirko 105 gld.; tvrdka Gričar & Mejač v Ljubljani: za tvrdko Brod & Gutmayer v Bjelici 15 gld., za tvrdko M. Magnus v Elberfeldu 6 gld.; Dunajski tvrdki Mayer & Moller 10 gld., Roesemann & Kühnemann 5 gld. — obe po gosp. Supančiču v Ljubljani; deželni dacarji davčnega okraja Idrija 5 gld.; č. gospod P. Placidus Kainbacher, župnik v Št. Jurji v Labodski dolini, v cerkvi nabranih 5 gld. 17 kr.; gospod Ivan Apat, veleposestnik na Vranskem 5 gld.; omizje v gostilni „pri litru“ na Bledu 2 gld.

Uredništvo našega lista so poslali: G. Gabrijel Brinšek, III. mašinist na parobrodu „Deak“ družbe „Adria“ iz Civitavechia v Italiji 25 gld., katere so darovali: pošiljatelj 10 gld., gg. Štefan Schopp II. mašinist, Romuald pl. Paravič in Vlašič, pomorska kapitana, vsak po 5 gld. — G. Pokorn v Voloski 4 gld. 42 kr., katere so darovali: volapükovca g. Leonard Torear v Valcea na Rumunskem 5 frankov (2 gld. 42 kr.) in g. Fr. Roschig v Litoměřicah 1 gld., volapükovka gdčna. Emilija Bechina v Litoměřicah 1 gld. — Skupaj 29 gld. 42 kr.

Naklo za Ljubljano.

Marsikateri čitatelj niti ne ve, da je na Goriskem slovenska občina Naklo. Županstvo te vrle občine je priredilo dne 12. t. m. Ljubljani v korist veselico. Veselične troške je plačevala občina in tako je bilo čistega dohodka 160 gld. Od te svote se je poslalo 120 gld. mestnemu magistratu v Ljub-

ljano, 40 gld. pa politični oblasti, da je razdeli v prizadetih občinah na deželi.

Ljubljana-Zagreb.

„Hrvatska“ prinaša v včerajšnji številki uvodni članek, v katerem novič pozivlja na zbiranje darov za nesrečno Ljubljano in v katerem pravi mej drugim, da „težka nesreča, što je zadesila bratsku nam bielu Ljubljanu, bolno se kosnula srca hrvatskog naroda“. Da to ni prazna beseda, svedočijo veliki darovi, s katerimi je hrvatski narod vzlic svojim neugodnim gospodarskim razmeram in domačim nezgodam prihitel Ljubljani na pomoč. Kar so storili hrvatski bratje za naše mesto, v prvi vrsti kraljevski Zagreb, je več nego kdaj pričakovali, in to nas navdaja z iskreno hvaležnostjo ter bode gotovo utrdilo nerazrušno vez mej kraljevskim Zagrebom in Ljubljano. Da pa se je toliko doseglo, za to gre čast hrvatskemu, za nas delujočemu časopisu in pa neumornemu, res požrtvovalno delujočemu svetniku kr. banskega stola gosp. Juliju Halper-Sigetskemu.

Čehi za Ljubljano.

Občanska „Beseda“ v Žižkovu pri Pragi je priredila te dni skupno z drugimi žižkovskimi društvi koncert na korist po potresu prizadetim Ljubljančanom. — Dalje je priredilo pevsko društvo „Dobrava“ v Chotěbořu 12. t. m. zabavo v isto svrhu. — Isti dan je priredila za Ljubljančane „Českožidovska narodna Beseda“ v Kolinu koncert. — „Českokobudejovicka Beseda“ priredi dne 18. t. m. akademijo za Ljubljančane, pri kateri sodeluje mej drugim tudi glč. Leščínska. — V Litoměřicah na Češkem priredijo te dni koncert na korist po potresu prizadetim Ljubljančanom.

Potres v Celju.

V Celju je bil dne 14. t. m. zjutraj ob 3. uri 8 m. lahek potres, katerega je spremljevalo podzemsko bobnenje. Trajal je kakih 5 sekund in so se podobe na stenah premikale. Daljni potresi so bili ob 4. uri 5 m. in ob 6. uri 45 m. zjutraj ter ob 1. uri 38 m. popoldne.

V Ljubljani, 16. maja.

Dunajsko županstvo je odložil dr. Grübl, liberalni drugi podžupan dr. Matzenauer je pa še ostal na svojem mestu. Počakati hoče, da bode voljen nov župan, oziroma ko bi dr. Lueger postal župan, da se izvoli nov prvi podžupan, da se uradovanje ne onemogoči. Matzenauer bi najbrž tudi ne odložil podžupanstva, a nanj pritiska stranka, katera vsekako hoče, da se vsa odgovornost za bodoče občinsko poslovanje prepusti protisemitom. Drugi teden bodo volitve v mestni svet. Voljenih bode osem protisemitov, ker liberalci bodo oddali pri volitvi bele listke. Poleg tega pa mislijo še skoro vsi sedanji liberalni mestni svetniki odložiti svoje mandate in bodo na njih mesta seveda zopet voljeni protisemitje ali krščanski socialisti. Liberalci v mestnem svetu puste le dva ali tri svojce, da bodo nadzorovali poslovanje. Sicer je pa mogoče, da kmalu pride do razpusta mestnega zbora. Po mestnem štatutu mora župan dobiti najmanj 70 glasov pri volitvi. Pri sedanjih razmerah pa ni gotovo, da bi razven dra. Grübla kdo mogel dobiti toliko glasov; ta pa ne prevzame. Vlada bi takoj

morala razpustiti zbor ali pa pustiti podžupanu, da da še nadalje vodi županske posle. Mogoče je tudi, da bode poslednje vladi najugodnejše. Če razpuste zbor, bi najbrž krščanski socialisti dobili tako večino, da lahko izvolijo dra. Luegerja za župana, katerega bi vlada morala predložiti cesarju v potrjenje. Če pa ostane dr. Lueger podžupan, pa tega potrjenja ne bode treba.

Agliardi. Novica „Pester Lloyd“, da bode Agliardi odpoklican, se ne potrjuje. To je bila le želja ogerske vlade, ki bi si rada pomagala iz zagate. V Rim pa pač ne bodo Banffyju na ljubo nuncijska odpoklicali, in s tem nekako priznali nepravilnost njegovega postopanja.

Nemškonarodna stranka v Inomostu. Nemški liberalci povsod izgubljajo svoj vpliv. Na Dunaji jih izpodrivajo krščanski socialisti, drugod pa nemški nacionalci. V Inomostu se je tudi osnovala samostojna nemškonarodna stranka, ki prvič nastopi pri letošnjih občinskih volitvah. Postaviti hoče svoje kandidate in ne misli sklepati nobenih kompromisov niti z liberalci niti s klerikalci. Slovani nimamo nikakega povoda, se posebno veseliti nastopa nemškonarodne stranke, ker se kaže, da nemški nacionalci ne bodo v narodnih ozirih niti toliko pravični, kakor so nemški liberalci. Le to je upanje, da do kake posebne veljave v Avstriji nikdar ne pridejo.

Novi senjski škof. Govori se, da bode v kratkem reški mestni župnik Bedini imenovan za senjskega škofa. Bedini je velik prijatelj velikomajdarske državne ideje in nič posebeu prijatelj Hrvatov. Ko je bil v Senju kanonik, niso Hrvatje nič marali zanj. Vlada pač želi Bedinija, a upamo, da jej višji cerkveni krogi njen račun prekrizajo.

Ogerski cerkveni predlogi. Vlada je zopet spravila nerešeni cerkveni predlogi pred gospodsko zbornico. Pri prvi, ki se tiče svobodnega bogočastja, je zopet gospodska zbornica zavrgla glavno določbo, ki se tiče zakonitega priznanja brezverstva. Brez te določbe ima pač ves zakon za vlado malo vrednosti. Pričakovati je, da se zopet odkloni predloga o enakopravnosti židov. Govori se že, da vsled tega odstopi sedanja vlada, če ne precej, pa v jeseni. Upanja ima namreč jako malo, da bi za svoji predlogi dobila večino, ker jo zapuščajo nekateri liberalni člani gospodske zbornice. V dolnji zbornici se pa tudi večina vedno manjša.

Kralj Aleksander in srbski radikalci. Razbila so se pogajanja mej kraljem Aleksandrom in radikalci. Kralj je bil pripravljen radikalcem dovoliti jako liberalno novo ustavo, ti so pa zahtevali, naj se obnovi ustava iz 1888. leta. Tega pa kralj ni hotel. Ta ustava ima določbo, po kateri se strogo kaznuje vsakdo, ki ruši ustavo, in po kateri ukazi, katerih ne podpiše noben minister, niso veljavni in se ne smejo izpolniti. Kraljevi ukazi, s katerimi se je ustavila ustava, niso imeli tega podpisa in niso bili veljavni. Kralj se je jel bati, da bi na podlagi te ustave radikalci jeli tožiti njega zaradi rušenja ustave in njegovih ministrov zaradi izvršenja nepostavnih ukazov. Zato so se pa pogajanja razbila. Povoda za tak strah pa ima kralj precej, ker je rcdbina Obrenovičev v Srbiji zgubila že vso veljavo vsled Milanove zapravljenosti.

divje in porazilo me tako strašno, da sem poskočil kakor zblaznel, prijel se za glavo in brusil se, bežati s tega začaranega mesta.

Veste li, draga, kakov je bil on? — — Kaj sem spoznal? — — — Preje nisem hotel povedati do konca, a sedaj čuvstvujem, da morem, vam jedini morem in moram vse povedati. Mila! Spoznal sem, da jaz — da je on moj dvojniki ter da je oni mladeneč, katerega sem videl pri prvi svoji viziji ubitega, plavajočega v krvi, jedini in isti sè zadnjim! — Jaz in on — jedno. Bitji najini zlitii, — pojmite: tega konečno biti ne more, tega ni! Ali tedaj, prvo sekundo posle spanja, predstavljalo se mi je to tako živo in tako verjetno, da se teh čuvstev skoraj znebiti nisem mogel.

Pribežal sem domov ves sam iz sebe. Vso noč me je tresla mrzlica, spreletavala me vročina, metal sem se po postelji in bledlo se mi je, tako da sta naš upravitelj in njegova žena stanovanje in pohoštvo čedila ter se odpravljala poslat v mesto po zdravnika. No, hvala Bogu, prešla je beda, ne da bi pustila kake nasledke.

Sedaj je vse prešlo; popolnoma sem zdrav in nadejam se, da je bila neosnovana moja bojazen, da

pridem ob ume... Ali tja, v oni začarani les ne pojdem več.

Nadejam se, da se sedaj ne pritožite čez moj lakonizem. — S takim pismom sem vas nagradil, da bode treba jutri zapreči trojko, ker naš jedini poštni konj je ni v stanu peljati.

Vsem srcem Vaš A. R.

P. S. Za Boga! ni besedice o vsem tem mojej materi. Ona je sicer zdravejša od očeta, ali vam je znano, da se z njim deli v mnogih nenavadnostih. Njo bi neizmerno potrlo, ako bi zvedela, da i jaz trpim na oni boleznii, kakor oče zadnji čas.

S. Nenaradovo, 17. avg. 187* 1.

Vi trdite prav, da nisem dokončal svoje misli v zadnjem pismu, ma bien chère et ma bien bonne amie. Nisem Vam razložil, o čem, o kakšni borbi naj izrečete svojo končno sodbo.

No, tega nisem pozabil namenoma, ampak zato, ker se je ta borba polegla, mej tem, ko sem pripovedal o vsem, kar se je z manoj dogodilo.

Čutil sem, da je borba brezuspešna in sem dolžan podati se. Sedaj sem še bolj prepričan, da bi bilo upiranje greh. Moj dvojniki je govoril pravo reški, da je meni neizbežna dolžnost „vtisniti si v spomin ono dvojno videnje.“ Trduo notranje pre-

pričanje ne dozvoljuje mi več dvomiti o tem. In že sem se poprijel izpolnjenja te svoje dolžnosti s tem, da slikam ono sceno, katero gledati mi je bilo danu v lesu.

No to ni glavno delo, to je samo ilustracija k povesti, katero mislim početi že drugi teden. Že davno bi bil pričel, ali obotavljam se, kakor se obotavlja žejni, doruvavši se do kupe nektarja, popiti božansko pijačo... Vi seveda si ne morete izobraziti, kako naslajenje mi je premišljevatii o svoji poemi. Zakaj tako — sam ne vem! Tudi ne vem, počemu je bodem pisal; za trdno sem pa prepričan, da je v tem važen in opredeljen cilj, za katerim stremiti je moja blaga in častna naloga!

Vi pišete: „Meni se zdi, da take stvari se ne dogajajo zastonj in tedaj bi se jaz na vašem mestu ne ustavljala, ampak šla bi tja, kamor me vleče in storila, kar vam velevala notranje čuvstvo, vaš alter ego, odkrivši se vam dvojniki, duševni vaš principal.“

Storil sem tudi tako. Spolnil sem vaš svet, predno sem še prejel vaše pismo. To je morebiti vnošenje, sugestija? De l'intuition à distance? — Sedaj vse verjamem. — — — Da, drugače i biti ne more: ali vse dopuščati, ali vse zametovati. Srednjega pota ni. (Da'je prih.)

Dopisi.

iz Pazina. 14. maja. (Deželnozborske volitve. Obsojeni izgredniki. Milodari za Ljubljano.) Danes šele so se oficijelno razglasila imena kandidatov za deželnozborske volitve, za katere bodo dne 16. t. m. složno odali svoje glasove naši volilni možje. Za koperski okraj kandidujeta dekan v Ospu č. g. Kompore in pa dr. Mate Trinajstič, odvetnik in župan bužetski. V prejšnji dobi sta ta okraj zastopala gg. Spinčič in pa Flego. Prvi kandiduje sedaj na Otokih v lošinskem okraju, drugi pa je radovoljno odstopil svoje mesto g. dr. Mate Trinajstiču, ter bode kandidiral najbrže za mestno skupino Pazin-Labin-Plomin. Gg. Mandić in Slavoj Jenko kandidujeta v svojem starem volilnem okraju t. j. v Volovskem. Ker sta se za lošinski volilni okraj odpovedala obadva stara poslanca, namreč gg. Seršič in dr. Volarič, kandiduje sedaj namestu prvega, kar sem poprej omenil, gosp. Spinčič, namesto drugega pa g. Šime Kvirin Kozulič. Za ostale okraje ni naša stranka postavila kandidatov, pač pa je že in bode vedno protestovala proti skrajnim nezakonitostim, ki so se godile pri volitvi volilnih mož, ter ne zaostajajo v ničesa za nezakonitostmi, ki se vrše navadno na Ogerskem in Hrvatskem. O teh pa drugičrat natančneje. — Življenje pri nas je še vedno skrajno neuščno. Zdivjanost tukajšnje italijanske ali bolje rečeno od tukajšnjih šarenjakov podkupljene fakinaže, ki je vzklopela pod prejšnjim okrajnim glavarjem Schwarzem do vrhunca, se še vedno ni poglela. Redko, da prehodi narodnjak jedensamkrat mesto, da bi se mu ne prigodilo kaj nepričelnega. Pred kakimi 14 dnevi vračala sta se gg. Laginja in Spinčič iz Po-reščine, kjer sta nadzirala volitve volilnih mož, skozi mesto Pazin in pazinski kolodvor. Pa glej, hkratu se nabere vse polno druhal na kolodvoru ter ju napada z žvižganjem in kričanjem. Doznavši to občinsko poglavarstvo, obsodilo jih je več na dva dni zapore; žandarmerija je c. kr. okr. glavarstvu prijavila izgrednike in to jih je obsodilo na 8 do 10 dni zapore. Prejšnji glavar Schwarz je vedno narobe postopal, ter je za take stvari navadno uničil razodbo občinskega glavarstva; zato je pa postopanje sedanjega glavarja „italijanske junake“ osupnilo in so sklenili, da ne bodo več žvižgali, ker nečejo biti zaprti za to, da se pazinska gospoda veseli njihovega junaštva. — Kakor je že znano, dovolilo je občinsko zastopstvo pazinsko za Ljubljano čane 300 gld., ali s tem se ni še završilo pobiranje milodarov za ponesrečene slovenske brate, kajti pobirajo se v ta namen milodari po vseh cerkvah in se naša vrla duhovščina s tem, da hodi milodarov celo od hiše do hiše pobirat, mnogo trudi, da nabere kolikor več mogoče za „braču Slovence“, kakor pravi ona ljudstvu z lece. Čast jej bodi in hvala!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. maja.

— (Začetek šol v Ljubljani.) V današnji seji deželnega šolskega sveta, pri kateri so bili navzoči tudi ravnatelj gimnazij, realke in učiteljišča, se je sklenilo, da se sklicujejo maturanti višje gimnazije, realke in moškega in ženskega učiteljišča, da dovrše zrelostne izpite. Čas se bode določil, kakor hitro ministerstvo potrdi ta sklep dež. šol. sveta. Prvotno se je sklenilo nadalje, da se vsi ostali učenci klasifikujejo na podlagi dosedanjih uspehov in se dajo spričevala vsem onim, ki imajo ugodni učni uspeh; tisti pa, ki imajo slabiji učni uspeh, se bodo sklicali v času od 15. do 30. julija, da naredijo skušnje. Dodatno se je pozneje sklenilo, da se sklicujejo učenci vseh razredov ljudskih šol, ki so večinoma iz Ljubljane. Učenci tistih razredov, kjer so učne sobane poškodovane, se bodo namestili v nepoškodovanih prostorih realke in v vadnici.

— (Sneg.) Vreme je postalo zopet prav neprijazno. Po jako hladnem deževnem jutru je začelo grometi in bliskati se, kar je pa kmalu minulo. Proti polu jednajsti uri pa je mej dežjem začelo precej močno mestiti in je snežilo nekoliko ur ter naletavalo po malem. Vender se sneg ni prijel. Temperatura se je izdatno znižala. Ubogim siromakom, ki pri takem vremenu morajo še vedno prebivati pod šotori, je pač želeli, da se jih skoro odreši in premesti v barake.

— (Ukraden kožuh.) V gostilno posestnika Peterce na Dunajski cesti prišel je včeraj okolo 20 let star kmetski fant, ki je prinesel seboj nov, v ru-dečkast prt kakor so navadni po gostilnah, zavit kožuh v vrednosti 50 gld. Ko je fant opazil, da je kožuh vzbudil pozornost navzočih gostov, pobegnil je, ne da bi bil plačal svoj račun, ter pustil v gostilni kožuh s prtom vred. Sumi se, da je bil kožuh ukraden in da ga je fant iz strahu, da ga utegne kdo izmed navzočih gostov prijati, pustil v gostilni. Kožuh se je izročil mestni policiji.

— (Na prodaj) so v Jozefinumu na Poljanski cesti okna, vrata, peči itd., na kar opozarjamo vse tiste, ki žele kaj takega po ceni kupiti.

— (Državno subvencijo) v znesku 1800 gld. je poljedelsko ministerstvo dovolilo za prihodnje leto za pripravljala dela v svrhu usušenja dobrniške doline pri Trebnjem.

— (Utopljenka) Dne 10. t. m. našel je čuvaj Anton Ljubaj pri Zelnici v občini Kresnice v Savi truplo kakih 13 let starega dekleta. Po poizvedbah je to najbrž truplo tistega dekleta, ki je dne 1. maja l. l. padla v Ljubljano, ko je hotela v Ljubljani zajeti iz nje vodo.

— (Zdravje lavantinskega knezoškofa dr. Napotnika) se je obrnilo toliko na bolje, da je knezoškof nekoliko ur na dan mogel vstati in je bral minulo nedeljo sv. mašo v hišni kapelici.

— (Slovensko društvo „Edinost“ v Gradcu.) Iz Gradca se nam piše: Nedavno se je poročalo, da se je ustanovilo v Gradcu društvo „Edinost“, društvo, ki naj bi družilo graške Slovence, posebno one, kateri ne utegnejo sami se naobraževati in zabavati. „Edinost“ naj bi zato skrbela, da se v Slovincih, bivajočih v nemškem mestu, budi narodna zavednost, da se prirejajo zabave, da se goji slovensko petje in da se mejsebojno spoznavajo. Da se pa društvo ukrepi, treba mu je v prvi vrsti dosti članov, doslej jih šteje šele okoli 50. Upati je sicer, da se številu kmalu izdatno pomnoži, upati je pa tudi, da se oglase podporniki (4 k.) in ustanovniki (10 k. za vselej); kajti razun članov treba je tudi — denarja. Preteklo nedeljo vršilo se je prvo redno zborovanje, katero je bilo jako dobro obiskano. Mnogobrojno zastopano bilo je tudi tukajšnje hrv. pevsko društvo „Slavulj“ in češko društvo „Prah“. Voljen je bil za predsednika g. Avg. Tomec, v odbor pa gg. Dimnik, Lukanc, Lužar, Hafner, Žigon, Weiss, Peterlin. Po oficijelnem delu razvila se je jako živahna zabava, pele so se narodne pesni, Hrvatje svojo „Liepa naša domovina“, Čehi „Kde domov mój“ in Slovenci „Naprej“. Navzoči slovenski akademiki skrbeli so za to, da se je zabava vršila v redu, kakoršnega je treba. Društveni lokal je v Bürgergasse št. 4 l. nadstr.

— (Občni zbor „Tržaškega Sokola“) minulo nedeljo je bil — kakor se nam poroča — izredno dobro obiskan. Starosta dr. Gregorin je povdarjal v svojem govoru, kako krepko se je „Sokol“ povzdignil v minulem letu. Poročila tajnika in blagajnika o uspešnem društvenem delovanju so se odobrovaje vzela na znanje, nekaj izrečenih želj pa vzelo v zapisnik, da jih bodoči novi odbor uvažuje. Za starosto je bil zopet izvoljen zaslužni dosedanji starosta dr. Gustav Gregorin, pod čegar spretnim vodstvom se je društvo tako lepo razvilo.

— (Izpiti za učiteljsko usposobljenost) za ljudske in meščanske šole so se vršili v Kopru od dne 3. do 13. t. m. Oglasilo se je 52 učiteljev in učiteljic, in sicer 9 za meščanske šole, 11 za ljudske šole s slovenskim in 5 za ljudske šole s hrvaškim učnim jezikom, 5 za ljudske šole z italijanskim učnim jezikom, 11 za francoščino in 11 za posamične dopolnilne izpite. Prihodnji termin za izpite bode v mesecu novembru.

— (Umrla) je na Dunaju v visoki starosti 94 let gospa Ana Penn, udova bivšega ljubljanskega meščana in zaslužnega člana gasilnega društva Ivana Penna, ter mati znanega pisatelja in tajnika dunajskega pomožnega odbora Henrika Penna.

— (Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju) ima sedaj društvene prostore: VIII. Lederergasse 20.

* (Škofje na zatožni klopi.) Gališki škofje so pred nekaj tedni izdali skupen pastirski list, v katerem so obsojali delovanje krščansko-socijalnega prvoborilca katoliškega duhovnika Stojalowskega in prepovedali duhovnikom čitanje njegovih časnikov „Nowa Pezola“ in „Nowy Wieniec“. Dunajski „Vaterland“ je ta pastirski list priobčil v doslovnem prevodu, pa s tem nekaj dosegel, česar gotovo ni pričakoval: pater Stojalowski javlja namreč v svojem listu, da so on in vsi drugi pri njegovih listih delujoči uredniki vložili pri dunajskem deželnem sodišču tožbo, naperjeno proti „Vaterlandu“ in proti vsem gališkim katoliškim škofom. Stojalowski toži list in škofje hudodelstva obrekovanja in predstopka žaljenja časti. Stvar pride pred porotnike.

* (Smetanova „Prodana nevesta.“) se bode v kratkem pela v Parizu in v Milanu. V to svrhu je založitelj Josef Weinberger na Dunaju-Lipskem izdal omenjeno opero s francoskim in italijanskim tekstom.

* (Na lovu vstrelil) je te dni v Kondovskem gorovju pri Miškolcu sodnik Ladislav Fazekas lovskega tovariša notarja Evgena Janovitsa, ker je v temi menil, da se mu bliža divji merjasec. Nesrečni lovec je vsled te nezgode skoro zblaznel.

* (Ruski narodni muzej.) Car Nikolaj je zaukazal, da se ustanovi ruski narodni muzej, katerega je že pokojni njegov oče nameraval osnovati. Muzej se bode torej imenoval: „Ruski narodni muzej carja Aleksandra III.“. Jeden oddelek tega muzeja bode posvečen popolnoma spominu carja Aleksandra III., ter bode razstavljene v več dvoranah izključno stvari, ki so v zvezi z življenjem in vladanjem pokojnega carja. V drugih oddelkih muzeja bode umet-

nostne, umetnostnoznanstvene in narodopisne zbirke, v prvi vrsti najznamenitejša dela ruskega kiparstva in slikarstva. Več takih del je že pokojni car nakupil za muzej, ki se bode nastanil v Mihajlski palači, kupljeni za 4 milijone rubljev. Vodja muzeju bode po carskem ukazu veliki knez Jurij Mihajlovič.

* (Umor zaradi jedne cigarete.) Na semnju v Krakovu se je mesarski pomočnik Ladislav Pastrowski seznanil z mešetarjem Janom Myszczyńskim. Zvečer sta šla nova prijatelja v krčmo in pijančevala pozno v noč. Pastrowski je zahteval od mešetarja, naj mu podari cigareto. Mešetar tega ni hotel storiti, kar je Pastrowskega tako razdražilo, da je mešetarja umoril. Zaklal ga je kakor živinca.

* (Požari na Gališkem.) V poslednjih dneh je bilo na Gališkem več velikih požarov. V Strzyzowu je grozen požar uničil 70 hiš in mnogo gospodar-skih poslopij. Tudi mesteca Sendziszow in Ulanow sta bila po ognju hudo prizadeta.

* (Zgorelo gledališče.) V torek zjutraj ob 5. uri je nastal ogenj v gledališču „Politeama Adriano“ v Rimu. Prejšnji večer se je predstavljal balet „Excelsior“. Gledališče, ki je bilo leseno, je zgorelo popolnoma in se je ogenj prijel tudi štirih sosednih hiš. Škoda je velika.

* (Ljubinkino maščevanje.) Ravnatelj ruske banke v Parizu, Glaser, je imel dlje časa ljubavno zvezo z ženo nekega Angleža. Ljubinka njegova, živeča ločeno od moža, je Glaserja nadlegovala s svojo ljubosumnostjo. Glaser je zatogadelj sklenil, da se od nje loči in jej nakazal kot nekako odkup-nino 12.000 frankov. Žena je zahtevala, da jej mora Glaser ta denar sam vročiti. Prišla je zatogadelj v njegovo stanovanje, kjer jej je Glaser v pričo jednega svojih uradnikov odšel imenovano svoto. Komaj je uradnik zapustil sobo, začuje strel. Žena je bila Glaserja ustrelila v srce, da je obležal mrtev.

Slovinci in Slovenke! ne zăbite
društva sv. Cirila in Metoda!

Književnost.

— „Slovenska knjižnica.“ Snopič 37. pri-naša zopet dva odlična spisa iz slovenske književ-nosti: Godčevska Lizka, pripovedka, češki spisal Vítězslav Hálek, posl. Anonym, in „Olga Žilun-ska“, slika iz borbe Slovkov za svoj narodni ob-stanek spisal Jan Janča, posl. Pohorski. Oba povesti sta jako zanimivi in vredni topllega pri-poročila.

— „Jugoslavjanski stenograf i glasnik“ Tega, v vseh jugoslovaških jezikih pisanega in krasno ilustrovanega lista je izšla četrta številka z jako raznovrstno zabavno in poučno vsebino ter lepo stenografsko prilogo.

— Bog, obitelj i domovina. Po talijanskem za naš pouk priredio Ivan Mahulja. Prvi dio: Bog. Cena 15 kr. U Zadru, 1895. Str. 46. Dalma-tinski rodoljubi so svoj čas ustanovili posebno društvo „Pučka knjiga za čudorednu i gospodar-stvenu prosvjeto naroda“. To društvo, katerega marljivi tajnik je odlični hrvaški pesnik R. Kata-lanić Jeretov izdalo je že 16 vsakovrstnih popu-larnih spisov. Pričujoča knjižica je tako po vsebini kakor po jeziku vzgledna.

Brzojavke.

Trst 16. maja. Glasom došlih poročil so pri današnjih deželnozborskih volitvah zma-gali vsi hrvaški kandidati.

Matulje 16. maja. Mate Mandić in Slavoj Jenko sta izvoljena skoro soglasno. Navdušenje je veliko.

Pazin 16. maja. Dr. Laginja in dr. Trinajstič sta bila voljena soglasno.

Dunaj 16. maja. Včeraj je dospel sem pruski princ Albreht, regent brunšviški in bil slovesno vzprejet.

Berolin. 16. maja. Državni zbor je z vzprejel Kickertov predlog glede premembe vo-lilnega reda.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja po-praševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ do-kazujejo uspešni upliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesi utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in pod-pisom. 4 (4-7)

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
15. maja	7. zjutraj	734.6	9.0° C	brezv.	megla	2.4
	2. popol.	728.8	22.3° C	sl. zah.	obl.	
	9. svečer	726.4	15.1° C	sl. zah.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 15.5°, sa 1.5' nad normalom.

